



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs**

**Scribanius, Carolus**

**Antverpiæ, 1618**

VI. Mortificationis neglectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

Quoties denique deuotionis feruor in-  
 tepuerit, consultum fuerit illud B. Ber-  
 nardi grata memoria repetere: *Non sunt*  
*condigna passiones huius temporis ad culpam*  
*præteritam quæ remittitur, ad gratiam præsen-*  
*tem quæ immittitur, ad inferni pœnam quæ*  
*euaditur, & ad gloriam futuram quæ repromit-*  
*titur.*

## CAPVT VI.

*Mortificationis neglectus.*

**E** Quo simul omnia propè mala nasci  
 videmus. Neque cum immortificata  
 hac affectuum ratione, castitatis, pauper-  
 tatis, obedientiæ obseruatio, aut solida  
 aliqua virtus consistere, aut in uocatione  
 constantia sperari prudenter potest. diu  
 fortè in alta permittitur pace, nec bella  
 sentit, aut inimicas experitur acies; con-  
 tinebit se intra modestiæ, ac quasi virtutis  
 limites: at ubi insurrexerit hostis, nec  
 minis tamen, sed conferto fortiter pede,  
 armis & ferro inassuetum malis pectus ag-  
 gressus fuerit; cadent animi, labascent ge-  
 nuæ, & ferè antè succumbet, quàm verbe-  
 ra senserit, adeoque ad solas etiam hosti-  
 les expallescet minas, & victorem agno-  
 scet, cuius non expertus est dexteram.

Ti.



Tironibus hoc euenire solet, quos solus  
hostilium armorum fulgor terret, & in fu-  
gam vertit. Veteranus, cui cum pugna &  
lucta, dandisq̄ue accipiendisq̄ue vulneri-  
bus quædam quasi amicitia intercessit,  
quiq̄ue non vno pugno disculptum pe-  
ctus habet; animos à sanguine induet, as-  
suetus post vulnera victoriarum.

Perpetuam deinde mentis inquietudi-  
nem sequi necessum est, internæq̄ue pacis  
turbationem. neque enim quies sperari  
potest, vbi perpetua turbarum causa est:  
cumq̄ue vniuersa spiritalis vita, fructusq̄ue  
à benè mortificatis affectibus pendeat,  
tanquam à benè subacta & proscissa ter-  
ra, semineq̄ue mortuo simillimo sperati a-  
grarij fructus; sit vt mortuo similior dici  
possit, in quo crudi adhuc dominantur af-  
fectus, à quorum fœcunda malignitate  
nihil nisi agro Dominico nocitura pro-  
ueniant: neque enim è scrupulo hoc agro,  
loliis ac zizaniis obsito, magna expectari  
possunt. nam vt non improba terra sit, ru-  
deribus tamen, ac miricis innascentibus,  
quidquid est seminis boni suffocatur, ac  
quasi inimico pede proteritur, vt magno  
licet se conatu in herbam nonnunquam  
erigat, spem tamen raritate sua fallat, nec  
ad maturitatem deueniat; cum ferè in me-  
dio



dio sperati fructus noxiorū pondere corruat, aut exarescat.

Sequitur deinde domestica vniuersim turbatio, dum ab huiusmodi malè mortificatorum affectuum inquietudine, domestica pax turbatur, commouentur animi, & ab vnius sepe malè subacta mente multorum sequuntur commotiones, & quaedam quasi tempestates; dum his tanquam flabris, iuniorum inprimis, minusque solidorum animi grauius commouentur, excitanturque in paria exemplo, ac in imitationem prouocantur; dum ferè ad pessimorum imitationem natura feramur, nihilque pronius sit, quàm præeunte aliquo tanquam duce, reliquos sequi, à quibus vniuersa domestica pax scinditur, ac quasi imis sedibus concusso mari, tranquillitas in tempestatem vertitur; cùm neque iam quisquam alteri cedere, nemo insurgentium quorundam impetus declinare, nemo durioribus interdū irruentibus, molliora, ac veluti saxis puluillos obicere, nemo procurrentibus locum, spatiumque cursui concedat. quod vbi fit, & aspera duraque paribus incurunt & illiduntur, quid nisi fragmenta & ignes expectes? Vnde postmodum animorum alienationes, acerbioresque indignationes nascuntur,

per-



perpetuisque propè hisce mentium æstibus vniuersa familia iactatur, periculisque plena sunt omnia; dum singuli immortificatis impacatisque motibus præcipitio, quàm certè stationi viciniore sunt. neque fieri potest, vt à malè subactis animis, non ingentes insurgant fluctus, qui pacata etiam aliorum littora conturbent ac quatiant; vt totum iam domesticum elementum in non consuetos exurgat motus naufragiis proximos.

Sed neque quidquam magni ab his expectari potest, cum in perpetuo non vano metu Superior sit, ne in pertractandarum rerum decursu, si quid non placiturum occurrat, aut minùs iudicio illorum conforme, erumpant è cruda hac affectuum compositione, in vniuerso corpore pœnitenda / neque committi illis quidquam potest, à quo Religioni decus sperari, aut damna timeri possint: semper enim iustus ille metus, Superiorum insidet animis, ne qua parte elabantur, ne qua in erubescenda erumpant.

Quòd si iusto hoc Superiores metu ducti, non credant honoratiora, periculum est ne in graues & nocituras indignationes insurgant, & dum se contemptos arbitratur, in salutis suæ Religioni que noci-

tura



tura prorumpant; vt ad quamcunque Superior partem flexerit, non effugiat pericula. Quare nescio an aliquid grauius uenire possit, cum neque si fidat, neque si diffidat Superior, immortificatæ humi-  
 mentis scopulos euitare possit. vt autem inter hæc turbati pectoris, tanquam turbidi maris breuia, tam certò clauum dirigat, vt in neutram partem illidat nauem, ingens omnino industria, longaque experientia, & prudentia necessaria est: ac nec in summa illa quidem semper effugere naufragia poterit.

*Remedia.*

**A**B ipso Religionis ingressu peti debent. nam & suauius & tutius peruincuntur mala, ac quasi in semine suo præfocantur in primo illo quiduis ferendi æstu, quàm cum mora inualuerunt, calorque ille victoriæ sui ipsius elanguit & deferbuit.

Non ab omnibus simul inchoanda res est, vnique rei primò admouenda manus, & à facilioribus, minusque radicatis initianda sunt, vt assuescat paulatim animus vincere, audeatque etiam maiora tentare.

Pro-



Proderit in primis adhæc particularis  
examinis seria institutio, frequensq; com-  
modorum incommodorumque ex hoc  
neglectu nasci solitorum in vtramque par-  
tem, exemplorumque tam veterum, quam  
recentium commemoratio.

Prudenter Leo monet: *Toties peccatis* In ser-  
*morimur, quoties in nobis peccata moriuntur.* mon. de  
*& pretiosa in conspectu Domini etiam ista mors* natali  
*Sanctorum est, ubi homo occiditur mundo, non* 7. Ma-  
*terminatione sensuum, sed sine vitiorum.* & chab.

Augustinus: *Moriatur homo, ne moriatur; mu-* Epist.  
*tetur ne damnetur.* optanda mors, qua vna 114. ad  
viuimus, qua spoliati morimur. prudens Sophiã,

delectus, mori vt viuas: non viuere, ne  
moriaris. bene viuit qui moritur. felix mors  
qua vna viuimus: infortunata vita qua mo-  
rimur. Habemus in hanc rem illud Domi-  
ni: *Si quis venit ad me, & non odit patrem* Luc. 14.

*suam, & matrem, & uxorem, & filios, & fra-*  
*tres, & sorores, adhuc autem & animam suam,*  
*non potest meus esse discipulus.* & apud Ioan-  
nem: *Qui amat animam suam, perdet eam: &* Ioan. 12

*qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam*  
*aternã custodit eam.* Eleganter in hæc verba

Augustinus: *Magna & mira sententia, quem-* Trac. 51  
*admodum sit hominis in animam suam amor vt* in Ioan.

*pereat, odium ne pereat. Si malè amaueris, tunc*  
*odisti: si bene oderis, tunc amasti. felices qui ode-*

**T** runt



- runt custodiendo, ne perdant amando. & Chrysostomus: *Aenigmati simile hoc dictum videtur: non tamen ita est, imò verò præcipua sapientia plenum. Et quomodo qui amat animam suam, perdet eam? qui absurdis eius cupiditatibus obtemperat, qui præter debitum ei indulget, quemadmodum e contrario, qui odit eam in hoc mundo, custodit eam: hoc est qui non patet ei cum noxia iubet. Facit hoc Religiosus omnis, qui se salutemque suam amat. mortis huius non tantum oblatas fortiter amplectitur causas, sed ultro quærit, tanto futurus Deo gratior, quanto pluribus mortibus nobilitatus. fecunda mors, qua centupla fecundatione in vitam exurgimus æternam. eo magis quod interminantem habemus Dominum: Nisi granum frumenticidens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet. & Apostolum: Si secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis. & de se propheta*
- Psal. 43.** Regius: Propter te mortificamur tota die, estimati sumus sicut oves occisionis. monetque
- Colos. 3.** Apostolus: Mortificate membra vestra quæ sunt super terram.